

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta filozofická
Katedra filologických studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE
(Posudek vedoucího)

Práci předložila studentka: Lucie Tylová
Název práce: Ereignisse des Jahres 1989 in der Tschechoslowakei in Erinnerungen der Zeitzeugen und Medien der damaligen Tschechoslowakei und des Freistaates Bayern

Práci vedl: Ing. Zdeněk Vávra, Ph.D.

1. CÍL PRÁCE:

Cílem diplomové práce (s. 4) bylo čtenářům přiblížit události roku 1989 v Československu, a to na základě autentických výpovědí pamětníků, vystihnout na základě článků a dalších médií atmosféru, zážitky a euforii doby, jak ji vnímali tehdejší demonstranti. Za těžiště práce považuje autorka osobní rozhovory s očitými svědky, na jejichž základě chce komentovat, popř. i zpochybnit zažité pravdy a stereotypy. Práce je psaná v německém jazyce, nemá ambice objevovat nové historické skutečnosti ani necílí na českého čtenáře, spíše se orientuje na německy mluvícího příjemce, který má o listopadových událostech roku 1989 v Československu (označovaných jako listopadová, sametová či něžná revoluce) minimální povědomí. Tento záměr je naplněn, i když rozbor bavorského denního tisku ve vztahu k listopadu 1989 je povrchní a spíše se omezuje na několik obrazových příloh. Tento nedostatek je vykompenzován rozsáhlou rešerší v dostupné literatuře, autentickými rozhovory se třemi pamětníky a čerpáním inspirace od německých vyučujících (s. 2-3: *Universität Regensburg, Berufsbildende Schule Idar-Oberstein*).

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ:

Jedná se o interdisciplinární téma, kde se prolínají historické, politologické, sociologické i translátologické úhly pohledu. Teoretickou část autorka otevírá glosářem, který má německy mluvícímu čtenáři usnadnit recepci (kap. 2), následně postupuje od obecných aspektů totalitarismu s jeho charakteristickými znaky a příklady totalitních diktatur (kap. 3) k chronologickému přehledu událostí, které vyústily v sametovou revoluci (kap. 4). V kap. 4.1 se zabývá obdobím od připomínky dvacetiletého výročí okupace vojsky Varšavské smlouvy v srpnu 1988 po útěk občanů NDR přes velvyslanectví SRN 30.9.1989. V kap. 4.2 autorka stručně pojednává o dalších událostech, které přispěly k pádu komunistického režimu. Jednotlivé aktéry (včetně osob zúčastněných čistě symbolicky, jako byl Jan Palach) představuje v kap. 4.3, aby se v kap. 4.4 podrobně soustředila na jedenáct rozhodujících dní do volby Václava Havla demokratickým prezidentem 29.12.1989. Na s. 61-62 je objasněna volba pamětníků pro provedení interview. První respondent se přímo účastnil listopadových událostí v Československu, druhý žil tou dobou v emigraci v Bavorsku, třetí respondentka se z emigrace po listopadu 1989 vrátila do České republiky, nicméně s německým prostředím zůstala spjatá (v roce 2018 vystavovala své fotografie v Českém centru v Berlíně). K objektivnosti a větší názorové pestrosti by však přispěl také hlas kritika listopadových událostí, který by reprezentoval „zastávce starých pořádků“. Každé interview (kap. 5.1-5.3) začíná krátkým životopisným medailonkem, položením cílených otázek, jejichž počet se liší (12, 8, 7) podle typu respondenta a komentářem, který je spíše porovnáním a shrnutím informací obsažených v interview než rozvinutím myšlenek. Z hlediska cílové skupiny (německý čtenář) je deskriptivní postup přijatelný.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA:

Diferenciace textu a strukturování kapitol jsou přehledné. Větší podíl má teoretická část, což je vzhledem k tématu akceptovatelné. Množství internetových zdrojů je značné, solidní je rešerše ve 25 tištěných zdrojích různého charakteru (monografie, sborníky, lexikony, učebnice, dobový tisk). Zdroje jsou správně citovány, pouze zdroj Praha 1 – Pamětní deska 17. listopadu se na s. 99 objevuje omylem, neboť patří do internetových zdrojů. Jedenáct příloh různého charakteru německému čtenáři listopadové události vhodně dokresluje. Všechna interview i příloha č. 5 byly autorkou zdařile přeloženy z českého do německého jazyka. Místo českého a cizojazyčného resumé autorka omylem uvedla dvě cizojazyčná (v němčině a v angličtině). Jazyková úroveň je zdařilá, jen místy se objevují drobná zaváhání (např. s. 8: *Tageszeitung Rote Recht* místo *Rotes Recht*, ovšem názvy deníků se nepřekládají; s. 31: *erspielte* místo *er spielte*, popř. *er erspielte sich*; s. 33: (...) *welcher lautete* místo *der lautete*; s. 61: *dich sich (...) teilnahmen* místo *die (...) teilnahmen* – není zvrtné – nebo *die sich (...) beteiligten*), která ale nemají vliv na srozumitelnost textu.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE:

Autorka koncipovala cizojazyčný text, přičemž čelila rozsáhlé interdisciplinární problematice. Z práce je patrné zaujetí pro téma, je ovšem škoda, že nedošlo k hlubší reflexi článků v dobovém bavorském tisku. Přesto se jedná o kvalitní a ucelený text, který může německé veřejnosti listopadové události v Československu vhodným způsobem přiblížit.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ:

Která témata ve vztahu k listopadovým událostem roku 1989 v Československu se objevovala v německém (bavorském) dobovém tisku a jak byla sametová revoluce v tamních médiích hodnocena?

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA: velmi dobře

Datum: 6.5.2024

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta filozofická
katedra filologických studií

Podpis:

SOUHLASÍ S ORIGINALEM